

Per tal que les paraules recuperen el gust

2006-06-09 12:00:56

Tono Fornés

Vestigis, filogènies i defícis

Tres i Quatre, València, 2006

En conjunt, les composicions de *Vestigis, filogènies i defícis* destil·len optimisme. Poemes mediterranis, vigorosos, amb la recurrència d'una sèrie de constants que van perfilant el particular univers poètic de l'obra: la mar, la llum, el menjar i el beure, l'amor, el sexe o l'arrelament a un espai físic molt present i recognoscible. Amb una bona dosi d'ironia i de sarcasme, també, indispensables per tal d'afrontar les misèries vitals. Un optimisme i un cert punt de sornegueria molt adients, doncs, que fan que alguns poemes es llegenden amb un inevitable mig somriure als llavis. Una voluntat que hi fa explícita l'autor: *Millor arrencar somriures / que queixals. / Una cosa és ser mortal / i una ben altra / mortal d'avorriment.*

S'hi combinen poemes d'una certa llargària, més narratius, amb d'altres de més breus, d'una condensació contundent i cisellada que té la màxima expressió en una sèrie d'epigrames. En general, però, la recepta poètica de Fornés sembla tenir molt a veure amb la senzillesa, amb una aparent facilitat del llenguatge que fa d'aquest poemes una lectura amable i intensa: *Per tal que les paraules / recuperen el gust, / el tacte, les aromes, / no et calen tropicals / espècies.* Una senzillesa que és, de fet, alguna cosa més que un objectiu literari. Així, alguns poemes són tota una invitació a la vida, però a una vida lliure, allunyada dels esclavatges actuals, i en contacte amb coses més simples però molt més intenses i valuoses. Un *carpe diem* –amb una certa dosi d'epicureisme– que es relaciona inevitablement amb aquella bellesa natural, bàsica.

L'amor hi apareix sovint com una unió on es fa difícil destriar les parts. Una imbricació que l'autor simbolitza en moltes ocasions en les mans dels amants. Però és sobretot la mar –i l'abundant lèxic relacionat– la presència més constant i indefugible, fins al punt que un dels epigrames esdevé una renovada versió del conegut aforisme fusterià: *Estar mort deu ser com estar viu / sense veure la mar.* Al capdavall, és la culminació de la bellesa i de la natura, dos conceptes molt units en aquests versos; dos objectius, i una manera de viure: si no pots –i la qüestió és que no pots– oferir-hi res de millor, rendeix-te i mira. La felicitat està en la contemplació de la bellesa més propera, més tel·lúrica: *Impossible d'enviadar aquesta aposta / del sol sobre el tapet / de crupier de la mar nostra. Quan l'únic / de sobrenatural és la natura, / reballa les cartes. Mira.*